

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZŠ RYCHNOV N.KN.
MASARYKOVA 563

PESTRÁ NABÍDKA ZÁBAVY, ODPOČINKU A POZNÁVÁNÍ

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU
při
Základní škole Rychnov nad Kněžnou , Masarykova 563**

Předkladatel

Základní škola Rychnov nad Kněžnou Masarykova 563

Ulice, č.p. : Masarykova 563

PSČ,město : 51601 Rychnov nad Kněžnou

Jméno ředitele : Mgr. Luděk Petr

Kontakty : tel.: 494 539 810
Fax :494 539 811
e- mail : reditel @zsrychnov.cz

Sít' škol : Zařazení do sítě škol s účinností od 5. 4. 1996

IZO : Identifikátor zařízení 600 097 544

IČO : 60884835

Zřizovatel školy

Město Rychnov nad Kněžnou

Adresa : Havlíčkova 136
516 01 Rychnov nad Kněžnou

Kontakty : Statutární zástupce : Ing. Jan Skořepa
Tel. : 494 509 100

Platnost dokumentu

Od: 1. 9. 2010

Podpis ředitele:

Razítko školy:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Kdo z nás mívá dlouhou chvíli a vidí svět černobílý, kdo chce vidět, jak se mění, ať se dá k nám do učení.

**ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE RYCHNOV N. KN.,
MASARYKOVA 563**

OBSAH

- 1. Identifikační údaje**
- 2. Charakteristika školní družiny**
  - 2.1 Charakteristika sboru vychovatelek
  - 2.2 Charakteristika spolupráce s rodiči
  - 2.3 Práce s dětmi se zdravotním postižením a znevýhodněním
- 3. Cíle činností ve školní družině**
- 4. Obsah, metody a formy činností v ŠD**
- 5. Bezpečnost ve školní družině**
- 6. Hodnocení žáků a autoevaluace školní družiny**
  - 6.1 Hodnocení dětí v ŠD
  - 6.2 Autoevaluace ŠD – kritéria hodnocení
- 7. Přílohy**
  - 7.1 Projekty měsíční, týdenní
  - 7.2 Výchovně vzdělávací strategie
  - 7.3 Řád ŠD
  - 7.4 SWOT analýza za ŠD
- 8. Dodatky**

Koordinátor ŠVP – Mgr. T. Vrbová

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina, ve které pracují 3 oddělení, má k dispozici 2 vlastní herny, které jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou a sportovním náčiním. Dvě oddělení pracují ve třídách, což velmi vychovatelkám komplikuje práci. Pro všechny děti je k dispozici 9 počítačů, TV + video 3x a 3x radiomagnetofon s CD přehrávačem. Pro ranní činnosti a v odpoledních hodinách mají děti možnost jít do tělocvičny.

Pro pobyt venku využíváme nedaleký park, stadion, dopravní hřiště, fotbalový stadion s umělou trávou. Máme také možnost využívat sportovní areál školy, který je u hlavní budovy. Ve spolupráci s paní učitelkou Vrbovou máme možnost využít i keramickou dílnu. Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek pro výtvarné a sportovní činnosti. Neustálým zlepšováním prostředí sledujeme cíl atraktivnosti školní družiny. Školní družina se aktivně zapojuje do akcí pořádaných školou: Výroba dárků k zápisu, karneval, výzdoba školy, dárky pro návštěvníky školy z mateřských škol.

2. 1 Charakteristika sboru vychovatelek

Ve družině pracují 3 vychovatelky s potřebným vzděláním.

2 vychovatelky pracují na 100% úvazek

1 vychovatelka na 82% úvazek

2. 2 Charakteristika spolupráce s rodiči

Rodiče jsou ve stálém osobním styku s vychovatelkami. Využívají i mobilní telefony. Dále rodiče navštěvují pravidelné výstavy prací svých dětí v období Vánoc a Velikonoc. Rodiče se mají možnost setkat s vychovatelkami i v době rodičovských schůzek.

2.3 Práce s dětmi se zdravotním postižením a znevýhodněním

Integrace zdravotně postižených dětí do kolektivu dětí nepostižených.

Rozvíjení a podchycení uchovaných schopností a jejich rozvoj.

Zařazení dětí mezi zdravé vrstevníky by mohlo zamezit vzniku psychických bariér mezi postiženými a nepostiženými dětmi.

Základem integračního procesu jsou ovšem patřičné komunikativní kompetence – 1. přímý lidský faktor, 2. využití informačních technologií.

Úzká spolupráce s rodiči a třídním učitelem při integraci je velmi podstatná.

Individuální přístup k dětem se sociálním znevýhodněním, resp. jiným znevýhodněním.

3. Cíle činností ve školní družině

ŠVP ŠD navazuje na ŠVP naší školy a vychází z konkrétních podmínek naší ŠD. Při strukturování aktivit vzdělávacího programu vycházíme ze 4 základních typů učení, jak je užívá UNESCO.

- Učit se znát
- Učit se ,jak na to
- Učit se žít společně
- Učit se být

Cílem výchovy ve ŠD je výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka.

Chceme:

- Nabízet dětem smysluplné využití volného času
- Rozvíjet u dětí pohybové schopnosti v oblasti jemné i hrubé motoriky
- Učit děti mezilidské komunikaci
- Vytvářet vhodné podmínky pro děti se zdravotním postižením
- Učit děti spolupráci a toleranci
- Učit děti vnímat každého člověka i sebe jako jedinečnou osobnost
- Vést děti k samostatnému rozhodování a tvorbě postojů
- Rozvíjet u dětí slovní zásobu a fantazii
- Cvičit paměť ,postřeh a soustředění
- Vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí
- Vést děti k tvořivosti
- Podporovat iniciativu a spolupodílení se na tvorbě programu
- Vybavit děti dovednostmi
- Utvářet pracovní návyky a vztah k práci
- Vést děti k uvědomování si svých práv, povinností a pocitů
- Posilovat u dětí pocit jistoty a sebedůvěry

Dalším cílem činností ve školní družině je dotváření a posilování těchto klíčových kompetencí:

1.kompetence k učení – žák se učí s chutí,dokončí práci,umí se zhodnotit, učí se záměrně, Vědomě si klade otázky - hledá odpovědi,všimá si souvislostí,samostatně pozoruje,zkušenosti uplatňuje v dalším učení a činnostech.Hledání souvislostí v čase, v dějinách v přírodě.

2.kompetence k řešení problémů – dítě si všimá problémů,objevení problémů,řešení.Ověřuje si správné a nesprávné řešení problémů. Umí zhodnotit –co vede k cíli – výchova ke kreativitě.Dítě si uvědomuje zodpovědnost za své rozhodnutí.Započatou činnost dokončí.

3.komunikační kompetence – učíme děti mluvit,obohacovat slovní zásobu,mimoslovní komunikace. Učíme děti vyjadřovat se přijatelným způsobem,komunikovat s dospělými i vrstevníky,zaujímat kladné postoje.Dítě umí i naslouchat, komunikace je kultivovaná – vychovatelka jde vzorem.Nepoužívat jen obecnou češtinu.

4.sociální a interpersonální – dítě se učí plánovat své vztahové situace, projevuje empatii, srdečnost, umí se zapojit do týmové práce, umět se prosadit, přijmout kompromisy. V činnostech by mělo nacházet uspokojení. Pozitivně vytvářet vztahy s dětmi se zdravotním postižením uvnitř celého kolektivu.

5.občanské kompetence – dítě si uvědomuje své povinnosti, mělo by se chovat s ohledem na svou bezpečnost, své zdraví, zdravý životní styl, životosprávu. Mělo by umět vytvářet klidné soc. klima ve ŠD, respektovat tradice, kulturu, požadavky na přírodní prostředí.

6.kompetence pracovní a trávení volného času –vytváříme výchovu volného času-ve volném čase zaměstnáme děti.Vytváříme návyk na smysluplné využití volného času. Dítě má umět říct – ne – nevhodným nápadům-kouření,rozbíjení,čmárání po domech atp.

V souvislosti s těmito kompetencemi jsou očekávané tyto výstupy:

- Děti rozumí tomu, co znamená aktivní trávení volného času
- Mají vytvořen kladný vztah k pohybu a sportování
- Umí samostatně pracovat
- Umí se samostatně rozhodnout
- Děti jsou tvořivé
- Mají radost z procesu tvoření
- Umí používat pracovní a ochranné pomůcky
- Mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí
- Děti jsou seznámeny se zdravým životním stylem/ stravovací návyky,pitný režim, hygienické návyky /
- Umí objektivně hodnotit své chování a přijímat jeho důsledky
- Znají pravidla soužití
- Dbají na svou bezpečnost a předcházejí úrazům
- Umí si zvolit zájmovou činnost podle svých možností, schopností a zájmů
- Umí dokončit rozdělanou práci
- Umí formulovat své názory a postoje
- Umí odpočívat a relaxovat
- Umí naslouchat druhým a brát na ně ohledy
- Aktivně se zapojují do společných činností
- Umí pojmenovat svůj problém a hledat řešení
- Dokáží druhé požádat o pomoc a také druhým pomoc nabídnout
- Spolupodílí se na přípravě plánů a činností

K dosažení stanovených cílů budeme využívat zejména těchto metod:

Viz : Výchovně vzdělávací strategie (PŘÍLOHA)

4. Obsah, metody a formy činností v ŠD

Společné akce:

- Velikonoční výstavka pro rodiče a hosty
- Vánoční výstavka pro rodiče a hosty
- Výroba dáreků k zápisu
- Oslava Dne dětí
- Rozloučení s dětmi ze 4. tříd na konci šk. roku / výroba dárečků, sportovní odpoledne /

Příležitostné akce:

- Podle toho, co se ve městě a ve škole v daném roce děje
- Výstava rybiček, drobného hospodářského zvířectva
- Cirkus - návštěva zvěřince
- Výstavy
- Akce knihovny

Průřezová témata – začlenění do ŠVP

- ❖ Osobnostní a sociální výchova – OSV
- ❖ Výchova demokratického občana – VDO
- ❖ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -VMEGS
- ❖ Multikulturní výchova – MkV
- ❖ Environmentální výchova – EV
- ❖ Mediální výchova – MeV

Začlenění průřezových témat do jednotlivých bloků: Místo, kde žijeme - VDO, VMEGS

Lidé kolem nás - OSV

Lidé a čas - MeV

Umění a kultura - MeV

Člověk a jeho zdraví - EV

Rozmanitosti přírody - EV

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do projektů. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova je ve družině běžnou součástí výchovné práce.

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

<i>U nás doma</i>	<i>kompetence</i>
• Naše rodina,kdo ji tvoří,kdo s vámi žije – vyprávění	3
• Namaluj tatínka ,maminku	6
• Kreslíme,co děláme s rodiči o víkendu	5,6,4
• Čím jsou tví rodiče – druhy profesí – hra na řemesla	6,4
• Kdo zná svou adresu,telefon rodičů	1,5
• Jak chráníš osobní údaje před cizími lidmi	1,2,3
• Slavíme svátek narozeniny výroba přáníčka	6,3
<i>Náš dům</i>	
• V jakých domech žijeme -koláž	6,4
• Stavíme domy ze stavebnice lego,cheva	6,4,3
• V jakém domě bychom chtěli bydlet v budoucnosti kresba	2,1,6
• Strašidelný dům-vyprávění příběhů,koláž	3,6
• Jak vzniká dům pokus o nakreslení plánu domu	1,3,6
<i>Naše škola</i>	
• Od půdy až po sklep – prohlídka školy /hlavní budova/	1,4,3
• Namaluj, co tě zaujalo na hlavní budově	2,4,6
• Výroba školy z papírové krabice	2,6,4
• Známe cestu do školy,jak dbáme o svou bezpečnost	1.2,3,5
• Dopravní značky v okolí školy - vycházka	6,1,5
• Soutěž ve znalostech pravidel silničního provozu , značek	1,6,2,
• Vycházka na dopravní hřiště hra na auta a chodce	1,3,6
• Co mám mít na kole kreslíme,soutěžíme	3,6,1
• Výroba dopravních značek – výstavka	4,5,6
• Pomáháme při akci Den otevřených dveří – dárky,zábavy pro děti	3,4,6,5
<i>Město,kde žijeme</i>	
• Vycházky městem ,zajímavosti,památky,budovy,sochy,pamětní desky	1,3,4,6
• Jak se jmenuje naše řeka – vycházka,malujeme život u řeky	,4,5,6
• Bylo nás pět - seznámení s knížkou - četba na pokračování	1,3,6
• Vycházka k sousoší kamarádů Petra Bajzy	1,
• Rychnovský zámek ve 4 ročních obdobích výtvarné zpracování	2,6
• Společná práce-naše město,kreslení,vystřihování,nalepování	1,2,3,
• Orientace ve městě – kde jsou důležité budovy,kdo v nich sídlí	1,2,3,
• Kde pracují rodiče závody ,firmy,služby – druhy řemesel	1,3,4,5
• Dopravní obslužnost –vycházka k vlakovému nádraží	5,3

• Vyrábíme osobní,nákladní vlak z papíru,odpadových materiálů	2,6
• Heraldika - poznáváme znak města – malování,vystřihování	1,6
• Městský úřad – prohlídka,beseda s pracovníkem MÚ	1,3,6
• Obřadní síň – svatby,vítání občánků – vycházka –prohlídka	1,3,5
<i>Ochránci pořádku</i>	
• Vycházka ke služebně městské policie - kdo tam pracuje	1,3
• Beseda s příslušníkem městské policie – připravíme si otázky	1,3
• Co bychom udělali,kdybychom se ztratili ve městě	3,5
• Našli jsme peněženku,co uděláme – scénka	5,3
• Kresba policie při akci	6
<i>Náš pořádek</i>	
• sebeobslužné práce – pořádek v aktovkách,šatnách ,ve třídě	2,4
• opravy poškozených her a hraček	2
• vycházka – hodnotíme pořádek ve městě,v parku,u školy	5,3
• co je vandalismus – rozhovor,uvádění příkladů	5,3
<i>knihovna</i>	
• Návštěva knihovny,beseda s knihovnicí,	3,1
• Noví čtenáři – co čtete? Píšeme čtenářský deník	4,3
• Měsíc knihy výstava knih a obrázků k četbě	3
• Obalujeme knihy,tvoříme obálku	6,4
• Malujeme oblíbeného pohádkového hrdinu	4,6
• Známí ilustrátoři dětských knížek –výstava-	1
• Rozdíl mezi slovy knihovna x knihovna,hledej další	1,2
<i>Pošta</i>	
• Vycházka –návštěva pošty,prohlídka.Co je za přepážkami?	1,4
• Píšeme pozdrav z Rychnova spolužákovi	4
• Poštovní známky – sbírky,použití na dopis,pohled	3,1
• Návrh známky s motivem města – kresba tuší	6
<i>Kultura ve městě</i>	
• Filmový smích,Poláčkovo léto,Šlitrovo jaro –víme o nich?	1,3
• Tvorba plakátu k těmto festivalům	3,6
• Vycházky k divadlu,ke kinu	1,6
• Návštěva muzea hraček,zámku,momentálních výstav	1,3,6
<i>Turistika</i>	
• Naše blízké hory – prohlížení fotopublikací,diapozitivy	1,6
• Mapa Orlických hor- orientace,soutěž	1,4
• Vyrábíme krále hor Rampušáka	2,1,6
• Turistické značky – poznáváme, malujeme	1,6
• Putujeme do minulosti – obrázky starého Rychnova –výstava	1,4
• Kreslíme starý x nový Rychnov – budoucnost města	4,1
• Na zámku žil král,královna,princ,princezna výroba loutek	1,2,
• Cestujeme po našem kraji – hledání na mapě – vlaječky,body	1,

- Cestujeme za zimními sporty –Deštné,Zdobnice, Říčky
- Tvoříme seznam ulic ve městě,kdo tu bydlí?

1,4

Česká republika

- Česká republika v encyklopedii* Česko* 1,2
- Vyrábíme mapku Česka z papíru –výstavka - 2,6
- Český jazyk ,spisovná čeština,hovorová čeština,frazéry 1,2
- Orientace v mapě soutěž *hledej města,hory,řeky 1,2
- Hra * město..jméno..zvíře..rostlina..věc 2,6
- Symboly ČR – vlajka – znak-kreslení,malování 1,2,6

Evropa

- Jsme evropané –koláč pro všechny státy Evropy- malování 1,2,6
- Evropské jazyky – zjistí znění slova škola v lib.evropském jazyce 1,2
- Promítání filmů o přírodě v různých koutech Evropy 1.6
- Hádanky typu- odkud jsou špagety,šikmá věž,ementál atp. 1,2
- Spolupráce mezi státy Evropy – výměna zboží,výzkum, 1,2
- Výstava obalů potravin z Evropské unie 1,2

2. Lidé kolem nás

Rodina

- Rodiče,babička,dědeček jak se jmenují,kde pracují,kde žijí
- Besedujeme o tradicích v jednotlivých rodinách 1,2,6
- Kdy mají svátek ,narozeniny – výroba přáníček 2,6
- Širší rodina – teta, strýc povídej o nich 3
- Hra – já jsem malý řemeslníček a moje řemeslo začíná na T..... 2
- Pokus o sestavení rodokmenu 2
- Prázdniny u babičky kresba 6

Den matek

- Jaká je moje maminka malujeme portrét 2
- Zpíváme písničky o mamince a pro maminku 3,6
- Výroba dárků z papíru,plastu,drobného přírodního materiálu 6

Kamarádi

- Tvůj nejlepší kamarád – proč je nejlepší – povídáme si 3
- Kdo je spolužák znáš je všechny jménem? 3
- Hra jak se jmenuješ 3,4
- Narozeniny a svátky ,v jakém jsme znamení zvěrokruhu,
- Kreslíme,vystavujeme s portréty spolužáků 1,6
- Koláž – naše družina –kreslení,malování,stříhání,lepení 1,2,4

- Nové kolektivní hry podle M. Zapletala 6
- Společně se podíváme na oblíbenou pohádku , film 6
- Společně uklidíme nepořádek u školy, ve skříních v ŠD 5
- Uspořádáme pro kamarády z 2.odd. hru – na stopovanou 6
- Všichni společně oslavíme Den dětí 3,6

Žijí mezi námi

- Tělesně postižení lidé – jak my můžeme pomoci beseda 2,3
- Co jsou bariéry ,jak se město snaží těmto lidem usnadnit život 2,3
- Vycházka k budovám s bezbariérovým vchodem,značka vozíček. 4
- Zapojení těl.pos. do života v našem městě – Láry Fáry kavárna 1
- Navštěvujeme výstavy výtvarných prací klientů Domečků 4
- Zkoušíme chodit jako nevidomí – úloha asistenčního psa 1
- Malujeme obrázek bez pomoci rukou /barvy , štětce / 6
- Poznáváme předměty podle hmatu 1
- Hra na slepou bábu 6
- Co je paralympiáda , sportovní disciplíny 1

Umíme se chovat

- Besedujeme na téma slušné chování 3,4
- Kouzelná slovíčka hrané scény s užitím kouzelných slovíček 4,1
- Společenské chování – co je etiketa? Beseda,vyprávění 1,3
- Jak mezi sebou řešíme problémy? Povídáme si o nich,hledáme 4
- Společně řešení, nepoužíváme fyzické síly 4
- Rvačky a souboje v TV / fikce / nenapodobujeme/ nebezpečné 5,6
- Týden s úkolem : nebudeme mluvit sprostě,prát se,neposlouchat 5,4,
- Kamarádství -popiš příklady z filmu,knižek,ale i ze školy 3,2
- Malování portrétu kamaráda – hádáme,kdo to je 3
- Čím uděláme radost rodičům,kamarádům -uvádíme příklady 3
- S úsměvem jde všechno lépe- nebudeme se na sebe mračit 4
- Umíš odolat tlaku vrstevníků chovat se nevhodným způsobem? 4
- Jiné formy násilného chování –šikanování,vandalismus-diskuze 3,4

Chování u stolu

- Společné stravování ve školní jídelně- jak se hodnotíme 3,5
- Hygiena před jídlem -vysvětlete –proč 5
- Krása stolování ukázky svátečních tabulí- svatba,promoce 1
- Chováme se slušně k pracovníkům školní jídelny 4
- Napomáháme svým chováním udržovat pořádek u stolu 5
- Při jídle se chováme slušně ,jíme příborem,nemlaskáme 5
- Při opouštění místa u stolu se přesvědčíme , v jakém stavu jsme 5
- místo zanechali 5

divadlo,koncert

- Návštěva koncertu,divadla je sváteční událost, co to znamená? 3
- Jak se oblékáme do divadla -popiš – nakresli 5,6
- Povídáme si o chování v divadle před školním představením 3

• Po představení zhodnotíme jednotlivé třídy, jak si vedly?	3
<i>Nejsme stejní</i>	
• Lidé se navzájem odlišují vzhledem, barvou pleti, barvou vlasů	5
• Země je domovem nás všech bez rozdílu - vysvětlíme proč	3
• Co je rasismus – vysvětlíme -	3
• V každém koutě světa žijí lidé s různými kulturami, s různým	
• Životním stylem – namaluj indiána, eskymáka,	2
• Četba pohádek z různých částí světa	3
• Hledáme rozdíly mezi pohádkami podle toho, kde vznikly	3
• Poslech hudby z různých částí světa	6
• Četba bajek charakteristické vlastnosti lidí a zvířat se podobají	2,6
• Povaha a temperament – každý člověk je jiný – uveď příklad	3

Oslavy a svátky

• Slavíme narozeniny dětí ve družině – dárek- písnička, přáníčko	4
• Vyrábíme drobné dárky, připravujeme ve družině sváteční výzdobu	4,6
• Účastníme se školních oslav, oslav ve městě	5
• Oslavy a svátky v naší rodině- povídáme si o rodinných setkáních	3
• Známe jména svých bratranců a sestřenic?	1,4
• Den matek – vyprávíme o své mamince, co dělá, co ji baví,	3
• Připravujeme dárky pro maminku, učíme se vázat květiny	1,6
• Připravujeme se na Den učitelů- proč se slaví?	1
• Kdo byl J.A. Komenský- nástěnka- portrét, obrázky starých učebnic	1
• Výroba přání pro učitele a ostatní pracovníky školy	6

Mezinárodní den dětí

• Plánujeme největší oslavu školního roku, vyslovujeme svá přání	3
• Vyrábíme drobné dárky pro kamarády	6
• Připravujeme zábavné a sportovní odpoledne pro celou ŠD	
• Zdobíme oddělení	6
• Zpíváme a tančíme /diskotéka/	6

Maškarní bál

• Vyrábíme masky a kostýmy	4,6
• Nacvičujeme vystoupení v maskách	4,6
• Připravujeme soutěžní disciplíny	3,4
• Vytváříme plakát pro rodiče, spolužáky a další hosty	3,6

Hodnota peněz

• Všechno kolem nás utvořili a vyrobili lidé- vážíme si lidské práce?	3,4
• Vybavení školy slouží nám všem – umíme se k němu chovat?	3
• Znáš cenu peněz, víš kolik stojí např. židlička?	3,4
• Naučme se šetřit, neplýtvat penězi, jídlem, energií.	2,5
• Dovedeme odhadnout vhodné a nevhodné využití peněz?	3

- Co je gemblerství, vandalismus? 3
- Podle běžných cen spočítáme mamčin nákup 1

Advent, Vánoce

- Zklidnění v adventním čase, vyprávění o smyslu Vánoc 1
- Na návštěvě u dětí – jaké jsou Vánoce u vás? 3
- Mikulášská nadílka – kreslíme, malujeme, vyrábíme 6
- Vyrábíme adventní kalendář 6
- Zdobíme třídu, vyrábíme adventní věnec 4,6
- Vyprávíme o vánočních zvycích, které dodržujeme 3
- Na vycházkách pozorujeme výzdobu města 3,4
- Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, přírodnin a jiných mat. 1,2,6
- Společně vyrábíme Betlém každý jednu postavičku 5,6
- Učíme se koledy 1
- Vyrábíme přáníčka a jmenovky k dárkům 4,6
- Zkousíme vánoční zvyky lití vosku, házení střevecem 1,2

Velikonoce

- Víťame jaro – vycházky do jarní přírody 1,6
- Připravujeme výstavu velikonočních dekorací pro rodiče, kterou 2,3,6,5
- Připravujeme i v čase vánočním 1,6
- Malujeme a zdobíme kraslice-lepení, škrábání, vosk, vlna 1,6
- Učíme se koledy 2,6
- Zdobíme dveře třídy – velikonoční věnec 2,6

Umíme správně mluvit?

- Cvičíme výslovnost /jazykolamy / 1,3
- Cvičení rytmu a melodie jazyka /říkanky, básničky / 1,3
- Vyprávění pohádek a zážitků 3
- Čteme nahlas z časopisů spolužákům 1,3
- Jak se vyjadřujeme beze slov? Pantomima, gesta, pohledy 1,3
- Předvádíme děje ze známých pohádek 2,3,6

Viděli jsme v TV

- Sledujeme skladbu tel. pořadů – dělíme je podle toho, jak jsou vhodné 1
- Pro děti vysvětlujeme si proč 1,3
- Zkousíme si zahrát vědomostní TV soutěž např. AZ kvíz 1,3
- Věříme reklamě? Znáš nějakou – předvádíme ji 2,5
- Porovnáváme realitu /naši zkušenost/ s některými filmovými příběhy.

3. Lidé a čas

Denní režim – příprava do školy, volný čas, víkend

-
- Vyprávíme si o zásadách denního režimu (povinnosti, zábava) 1,2,3,6
  - Formou pantomimy představujeme různé činnosti strávené během dne (vstávání, ranní hygiena apod.) 1,3,6
  - Proč si čas rozvrhujeme? (rozvrh hodin, TV vysílání, rozhlas, jízdní řád) 1,2,3,5
  - Kdy je nejlepší čas na přípravu do školy? - rozhovor 1,2
  - Formou didaktických her si cvičíme paměť, pozornost a tvořivé myšlení (Kimova hra, Početní král, slovní kopaná) 1,3
  - Využíváme počítač pro získání nových informací 1,5
  - Malujeme svůj oblíbený předmět ve škole - povídáme 1,3,6
  - Společně připravujeme týdenní plán ve školní družině 1,2
  - Jak trávíme svůj volný čas? (aktivní – pasivní odpočinek) - rozhovor 1,2,6
  - Kreslíme naše zájmy, záliby a koníčky 2-6
  - Prohlížíme si pohlednice a obrázky z míst, kde jsme byli o prázdninách – vyprávíme a plánujeme na příští prázdniny 1,2,6
  - Společně si povídáme o prožitém víkendu (využití času – dny volna /dny pracovní) 2,3,4
  - Kreslíme nejsilnější zážitek (ze dne, víkendu, prázdnin) 2-6
  - Společně vytváříme obrázkový plán správného režimu (ze dne, víkendu, týdne) 1,3,5,6

Kalendář

- Jaké známe druhy kalendářů? K čemu nám slouží? Co v nich vše můžeme najít? - rozhovor 3,6
- Shromáždíme a prohlížíme si různé druhy kalendářů 1,2,3
- Vyrábíme kalendář (přírodní, adventní) 3,4,6
- Formou kvizu určujeme dne, měsíce, roční období (zimní/letní čas, rovnodennost) 1,3,5,6

Měření času

- Ukazujeme si a čteme encyklopediích o měřidlech času (historie) 1,3,5
- Kreslíme různá měřidla času 1,5
- Vyrábíme si z papíru vlastní hodiny s pohyblivými ručičkami
Soutěžíme v určování času 2,3,6
- Hrajeme didaktické hry zaměřené na odhad času (hledání budíku) 1,2,6
- Při vycházce pozorujeme hodiny na věži, povídáme si o časových pásmech 1,2,3
- Vyprávíme si příhody, kdy čas hrál důležitou roli 1,3
- Hledáme přísloví a rčení o čase, vysvětlujeme si jejich význam 1,5,6
- Navštívíme autobusové a vlakové nádraží, uvědomujeme si význam přesnosti a dochvilnosti 2,3

Jak se mění lidé

- Prohlížíme si fotografie své rodiny a hledáme rozdíly pro jednotlivá věková 1,3,4

- období (průběh lidského života)
- Řadíme obrázky osob tak, jak jdou v životě po sobě (změny člověka v průběhu života) 1,2
- Besedujeme o tom, co člověk zažívá a učí se v různých věkových obdobích (rodinné tradice – významné dny) 1,2,3
- Povídáme si o účtě ke stáří a účtě k výsledku lidské práce 3,5
- Malujeme příhody z našeho raného dětství 1,3,5
- Vzpomínáme na MŠ (srovnáváme se školou) 1,3,5
- Při vycházce si ukážeme, kde se nachází penzion pro seniory - návštěva 3,4,5

Jak se mění naše město, škola dům

- Na vycházce srovnáme současný stav domů, ulic a pak srovnáme na starých obrázcích 1,2,3
- Hledáme rozdíly mezi novostavbami a starými domy při vycházce městem 1,3,5
- Navštívíme obecní úřad, seznámíme se s městskou kronikou (nejvýznamnější události v Rychnově nad Kněžnou) 1,3,4
- Shromáždíme obrázky naší školy (učebnice, pomůcky z dřívější doby) a připravíme výstavku (vzpomeneme 100. výročí školy) - besedujeme 1,2,3,6
- Malujeme školu, školní pomůcky tak, jak si představujeme v daleké budoucnosti 4,6
- Vymýšlíme si a kreslíme domovní znamení 2,5,6
- Seznámíme se s historickými památkami města a regionu (hra na archeologa) – vycházka + soutěž 1,2,3
- Vyrábíme a tvoříme z krabic dominanty města 1,5,6
- Povídáme si o bydlení dříve a dnes (vybavení domácnosti) 1,3
- Zjišťujeme jak se žilo na hradech a zámcích (postavy z té doby) – vytváříme koláž 1,2,3,6

Jak se mění příroda

- Při vycházkách sledujeme změny přírody v ročních obdobích 1,3,6
- Co se změnilo v přírodě od doby našich prarodičů? – vypravujeme si 1,3,6
- Hledáme v encyklopedii obrázky zkamenělin, vyvřelých rostlin a živočichů (proměny vlivem času – zub času) – vlastní kresba 1,3,6
- Vliv civilizace a modernizace na přírodu - kvíz 1,3

Jak děti pomáhaly doma dříve a dnes?

- Čteme o dětských povinnostech, radostech z dřívější doby a srovnáváme s dneškem 1,3,5
- Povídáme si o tom, jak pomáháme doma a hrajeme na to scénky 3,4,6
- Kreslíme dřívější domácí práce dětí 4,6
- Jak se změnilo vybavení domácnosti dříve a dnes? - rozhovor 1,3
- Navštívíme prodejny elektrospotřebičů a porovnáme s obrázky pomocníků v domácnosti dříve 3,4
- Kreslíme a skládáme z papíru moderní spotřebiče (spotřebiče budoucnosti) 4,6
- Besedujeme o tom, jak nám technika pomáhá (škodí ve volném čase) 2,4,5,6
- Navštívíme muzeum hraček, všimáme si rozdílů mezi hračkami podle doby 3,4,5

Řemesla u nás

- Seznamujeme se s řemeslnou výrobou v regionu. Jdeme na exkurzi do Muzea krajky ve Vamberku a Muzea galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou 1,3,6
- Zkoušíme zhotovit některý z řemeslných výrobků – rukodělné práce (kraslice, drobné výšivky) 1,5,6

Prohlídka šatníku

- Prohlížíme si oblečení a obrázky doplňků, které se nosily dříve (Encyklopedie módy) 5,6
- Pořádáme módní přehlídku s doprovodným komentářem, který si napíše děti 1,3,5
- Navrhujeme a kreslíme modely fantastických módních doplňků s uspořádáme jejich výstavku 2,6

Putování časem

- Čteme úryvky z knížek (Cesta do pravěku), články z encyklopedií, sledujeme video záznamy (Putování s pravěkými zvířaty). Vypravujeme příběhy našich prarodičů – orientace v čase (minulost, přítomnost, budoucnost) 1,3,4,6
- Shromáždíme staré věci, sbírky (pohlednic, známek, mincí apod.) 3,6
– srovnáváme a pozorujeme jejich vývoj (dříve a dnes)
- Čteme české pohádky, říkadla, básničky (staré časopisy) – ilustrace a dramatizace v různém čase 1,2,3, 4,6
- Pořádáme výstavu výtvarných prací na téma: Co se nám u nás (ve městě, škole, doma) líbí a co bychom rádi změnili k lepšímu 1,6

4. Umění a kultura

Literární a dramatické činnosti

- Lidová slovesnost – pranostiky, pořekadla, přísloví - beseda 1,3
- Vyprávíme si o lidových tradicích a zvycích (Vánoce, Velikonoce) 1,3
- Kreslíme přísloví a hádáme je 3,4,6
- Navštívíme kulturní zařízení (divadlo, kino, galerie) 3,4,5
- Vyprávíme si o zážitcích z kulturních akcí (vhodné oblečení, chování) 3,4,5
- Dramatizace pohádek (loutky) – O dvanácti měsíčkách, O Budulínkovi, O Smolíčkovi 1,3
- Pracujeme s časopisy (Materídouška, Sluníčko) – společná a individuální četby 1,3,6
- Vytváříme vlastní rýmy, básničky, rýmované příběhy – slovní hříčky, veselé recitování 1,3
- Soutěžíme v recitaci básní (přednes) 1,3
- Hrajeme didaktické hry na paměť, představivost a výslovnost (jazykolamy) 1,3,6
- Formou kvizu si upevňujeme zásady správného stolování, úpravy slavnostního stolu, správného chování ve školní jídelně 1,2,3,4
- Telefonování – hrané scénky (slovní zásoba, vyjadřování) 1,3

- Tiskařský šotek – soutěžíme (přesmyčky) 1

Výtvarné činnosti

- Povídáme si o nekonvenčních výtvarných technikách. Vybíráme si takový materiál, se kterým bychom chtěli zkusit pracovat 1,3
- Obkreslujeme připravené šablony, dokreslujeme detaily (ježek) 1,6
- Vyrábíme masky na karneval pomocí kašírování 1,6
- Vytváříme plastické obrázky různým zpracováním papíru (mačkání, trhání, kroucení, přelepování) – kopretina, hlemýžď, sněhulák 1,6
- Skládáme z papíru (origami), stříháme, vystřihujeme 1,6
- Vyrábíme jednoduché maňásky a loutky k hranému divadlu 1,6
- Pracujeme s textilem, bavlnkou (koláž, vytlačování obrazců, batika) 1,3,6
- Kreslíme vlastní komiksy a tvoříme pohybové obrázky 3,6
- Vyrábíme dárečky z keramické hlíny k různým příležitostem 5,6
- Pracujeme s přírodninami (obtiskování a otláčování listů, vytváření zvířátek z lesních plodů) 3,6
- Kombinujeme výtvarné techniky (vodové barvy + voskovky, rozfoukávání barev + tuš, temperové otisky) 1,6
- Modelujeme z plastelíny, moduritu, odléváme ze sádry (jarní motivy) 1,3,6
- Hrajeme si s linií (zhušťování, zředování čar) – kresba tužkou jednoduchého zátiší 1,6
- Navštěvujeme a pořádáme výstavy výtvarných prací (Drakiáda, výstava k Vánocům a Velikonocům, výzdoby nástěnek k ročním obdobím) 3,4,5,6

Hudební a hudebně pohybové činnosti

- Pracujeme s hlasem, vytváříme vlastní melodie + vlastní text 1,3,6
- Soutěžíme v předvádění hry na tělo (vytleskávání, luskání, dupání) – hra Na ozvěnu 1,3
- Společně čteme z knížky Příběhy, pověsti a pohádky paní hudby od A. Hostomské 1,3,6
- Seznamujeme a vyprávíme si o hudebních nástrojích (kresba) 1,2,3,6
Kdo hraje na nějaký hudební nástroj? (ukázky her dětí)
- Pantomimou představujeme hru na hudební nástroj, podle zvuku a tvaru poznáváme hudební nástroj 1,2,3,6
- Posloucháme písničky z CD, DVD (tanec, relaxace) 3,6
- Zpíváme lidové písničky, písničky k ročnímu období (sólo, sbor) 3,6
- Děti ze sboru Carmina nám zazpívají písničky (hudební program) 3,5,6
- Soutěžíme v hudebních hádankách a kvizech 1,2,3
- Vyhlašujeme soutěž o nejlepšího zpěváka 3,5,6
- Pozorujeme zvuky kolem nás – hra na objevitele zvuku (zvuky v přírodě) 1,2,3
- Navštěvujeme koncerty a besídky 5,6
- Domluvíme si návštěvu v ZUŠ (taneční, hudební ukázky) 3,5,6

5. Člověk a jeho zdraví

Poznáváme svoje tělo

- Každý nějak vypadáme – naše postava, známe svoji váhu a výšku, společně se vážíme na začátku a na konci šk.roku 1,3,4
- Pečujeme o své tělo – osobní hygienické návyky, přípravky pro děti – rozhovory 1,2,5
- Chráníme tělo před vnějšími vlivy – volíme správné oblečení podle počasí 1,3,4
- Úprava zevnějšku od hlavy po paty – módní přehlídka pro malé parádníky 2,5,6
- Oblečení pro různé příležitosti – sport, společenská událost, odpočinek- soutěž 1,2,6
- Malujeme rozličné postavy z různých pohádek – Dlouhý, Široký a Bystrozr. 1,6
- Hrajeme oblíbenou hru - Hlava, ramena, kolena, palce. 3,6
- V encyklopedii Lidské tělo vyhledáváme různé informace o svém těle 1,2,3
- Vytváření koláží – návrhy oblečení

Pečujeme o své zdraví

- Správná životospráva, zdravý životní styl, co prospívá našemu tělu – vyhledáváme na internetu - zdravý životní styl- 1,2,5
- Sestavujeme jídelníček vhodný pro děti 1,3,5
- Uspořádáme výstavku zdravých, popř. BIO potravin 3,5,6
- Navštívíme prodejnu Zdravé výživy 5,6
- Seznamujeme se s druhy vitamínů – malujeme potraviny s vitamíny 1,3,6
- Výstavka – druhy mléčných výrobků 1,3,5
- Kreslíme a modelujeme ovoce 1,2,6
- Poznáš, co je co? Poznáváme podle čichu a chuti ovoce a zeleninu 1,2,3
- Pečujeme o svůj chrup – dramatizace – návštěva u stomatologa 1,3,4
- Zapojíme se do soutěže *Zdravý chrup* 3,4,6
- Posilujeme a upevňujeme zdraví sportem, otužováním, - sportovní činnosti a pohybové hry v přírodě, vycházky. 3,6
- Cvičíme a relaxujeme s hudbou, odpočíváme na koberci, navštěvujeme školní tělocvičnu 4,3,6
- Poznáváme druhy sportů - sledování výsledků z významných sportovních akcí, vytváření výsledkových nástěnek – napodobování sportovců- začleňování jednotlivých sportovních aktivit do svého volného času. 1,3,6
- Návštěva FIT centra seznámení s provozem 3,5,6
- Volný pohyb v přírodě, využití jednotlivých ročních období ke sportování 3,6
- Hodnotíme vhodnost a nevhodnost konzumace potravin, které nám nabízí reklama např. COCA COLA, hamburgery 2,3

Zdraví z přírody

- Jak příroda léčí – sběr léčivých bylin a jejich poznávání a užití. 1,4,5
- Čteme si z knihy / Léčíme se s přírodou/ seznamujeme se s recepty na běžná dětská onemocnění (např. šípkový čaj) 1,4,5
- Rekreativně se, odpočíváme v přírodě, v parku pod stromy 3,6
- Posloucháme zvuky v přírodě (zpěv ptáků, šum větru, bublání potoka) 1,6
- Vycházky do polí – ekologické zemědělství a BIO potraviny 1,3,4

Návštěva lékaře a dětské nemoci

- Známe jméno svého ošetřujícího lékaře- rozhovory s dětmi ,vyprávění svých zkušeností z návštěv u lékaře 1,3,6
- Víme jaká jsou nejběžnější dětská onemocnění (chřipka, rýma, kašel) 1,3
- Umíme správně zacházet s léky? Rozhovory s dětmi 1,3,4
- Rozlišujeme, popisujeme a malujeme jednotlivá zdravotnická zařízení – poliklinika, nemocnice, dětská léčebna, lázně- vycházky,práce s internetem 3,6
- Vycházky k místním zdravotnickým zařízením, beseda se zdravotní sestrou 3,4,6
- Známe důležitá tel. čísla zdravotnických zařízení , umístíme na viditelné místo ve školní družině 1,3
- Sestavujeme denní režim malého pacienta 2,3
- Malujeme ,kreslíme obrázek pro nemocného kamaráda 3,6
- Vystřihujeme sanitkuRZP 2,3,6
- Beseda s pracovníci Českého červeného kříže 1,3,4
- Seznamujeme se se světovou zdravotnickou organizací UNICEF práce s internetem,vyhledávání informací,fotografií. 1,3,4
- Dramatizace- návštěva u lékaře 3,6

Ochrana před nebezpečím a úrazy

- Neustále dbáme na bezpečnost svoji i svých spolužáků během cesty do školy, při vycházkách a všech činnostech ve školní družině a v jídelně 1,3,6
- Připomínáme si bezpečnost zejména při volnočasových aktivitách a sportování 1,4
- Hrajeme si pouze na bezpečných místech mimo silniční provoz 3,6
- Poznáváme dopravní značky – výroba značek z papíru, výstavka ,hry se značkami, soutěže 1,3,4
- Seznamujeme se s látkami ohrožujícími naše zdraví – drogy,jedovaté rostliny,alkohol, cigarety - besedy, výstavky, obrázky 1,3,5
- Beseda s protidrogovou pracovníci z MÚ
- Učíme se čelit šikaně a agresivitě ,nestýkáme se s cizími lidmi 2,3,6
- Lékárnička – co, do ní patří 1,3
- Praktické ukázky ošetření drobných poranění 3,5
- Povídáme si o krizových situacích ,jak se v nich máme chovat? Kdo je připraven, není překvapen – beseda s pracovníkem krizového štábu 1,3,5
- Jak si zapamatovat důležitá tel. čísla, hledáme možnosti,jak si pomoci 1,3

6. Rozmanitosti přírody

Místní krajina a její blízké okolí

- Seznamujeme se s mapou – určujeme polohu a charakteristiku našeho regionu 1,2,3
- Vycházky do přírody- poznávání rostlin, stromů a živočichů 1,3,6
- V atlase rostlin vyhledáváme rostliny z volné přírody a ze zahrádek 3,6
- Pohled z okna – pozorujeme měnící se stromy během jednotlivých ročních období 3,6
- Seznamujeme se s volně žijícími živočichy a rostlinami v Orlických horách 1,3,6
- Besedujeme s ochráncem přírody 3,6

- Učíme se orientovat v našem blízkém okolí a poznáváme významné místní přírodní lokality (les Včelný,Ivanské jezero, Ivanova skála.....) vycházky 1,2,3
- Návštěva zahradnictví, pozorování práce zahradníků, povídání o pěstování rostlin, o úpravě městské zeleně o ochraně zeleně ve městě 1,3,6
- Pozorujeme život u řeky a v řece, vycházky, kreslení koláže, modelování, nástěnky, vystřihovánky 3,6
- Vyhledávání vodních toků v našem regionu v mapách 1,3,6
- Sbíráme kaštany a žaludy pro lesní zvěř, vycházky do lesa, do parku- sběr hub určování podle atlasu 1,3,5
- V měsíci myslivosti si povídáme s myslivcem o jeho práci v lese 5,6
- Přírodní rezervace Orlických hor -sledování videa - 1,2
- Lípa – náš národní strom – výtvarné ztvárnění - malba ,koláž, kresba, 1,3,5
- Vyrábíme drobné dárky z přírodních materiálů 6

Ráj přírody na Zemi

- Podnebné pásy a rozdíly v přírodě (živočichové a rostliny), výstavky, prohlížení obrázků a fotografií, promítání videa a DVD 1,6
- Vyhledáváme v atlase rostlin a živočichů rostliny a živočichy v našem podnebném pásu – výstavky, nástěnky, kreslení, malování 2,6
- Instalujeme výstavky s odbornou literaturou, encyklopediemi, atlasy, 1,6
- Soutěže v poznávání zvířat domácích i volně žijících, kresba, modelování 1,6
- Vytváříme herbáře, vyrábíme dárky ze sušených květů 2,6
- Zvířata v ZOO, kreslení, malování, 1,6
- Pravěk a zvířata, kresba, malování, výstavky
- Zvířata v moři – video, fotografie – výstavky. Návštěva výstavy akvariálních rybek, návštěva zverimexu – prohlídka terária 1,6
- Botanická zahrada- děti vyprávějí zážitky ze školního výletu 3,6
- Velehory, pouště, savany a stepi, říkáme si, malujeme ty, co tam žijí 1,3
- Pečujeme o koutek živé přírody ve školní družině 1,6
- Vyprávíme si o prožitých prázdninách u moře, na horách, jinde v přírodě 1,3
- Seznamujeme se s prací sběratelů přírodnin – návštěva muzea 1,3

Počasí a roční období

- Pozorujeme počasí a jeho vliv na člověka a přírodu. Vytváříme kalendář přírody 2,6,1
- Besedujeme s meteorologem 1,3,6
- Pátráme, proč se střídají roční období, kreslíme jejich charakteristické znaky 1,6
- Čteme si pranostiky, básničky a říkadla o počasí 3
- Zpíváme písničky o počasí (prší, prší atp.) 3,6
- Využíváme roční období ke sportu a pobytu v přírodě 6
- Uspořádáme velkou družinovou soutěž ve znalostech přírody 1,3,6
- Počasí v různých podnebných pásmech – vyhledáváme na internetu, besedujeme o střídání ročních období u nás a ,co to znamená pro přírodu a člověka 1,3

Životní prostředí a ekologie

- Besedujeme o pojmu životní prostředí, co to znamená pro život nás všech 1,3
- Při vycházkách pozorujeme úpravnost a čistotu v okolí školy, svého bydliště
- Ukazujeme si kladný i záporný vliv člověka na životní prostředí – vycházky, film 1,2

- Přírodní a ekologické katastrofy- povídáme si o reportážích v televizi,o zprávách v novinách 3
- Jak my děti můžeme pomoci s ochranou životního prostředí – zamyšlení –beseda 3,6
- Ozonová díra ,přiblížení pojmu – výtvarné ztvárnění 1,6
- Třídění odpadu - výtvarné zpracování propagačního plakátu 2,6
- Beseda s ekologem 3
- Využití druhotných surovin – kresba, malba,výroba drobných předmětů a dárků 2,6
- Nejhezčí obrázek ke Dni zvířat – soutěž 6
- Pomoc při akcích města a Domu dětí ke Dni Země 2,6

5. Bezpečnost ve školní družině

- Za bezpečnost žáků v družině odpovídají pg.pracovníci a to ,od příchodu žáka do družiny až do odchodu
- Děti jsou povinny dodržovat vnitřní řád zařízení
- Mají zakázáno manipulovat s elektrickým zařízením
- Mají zakázáno vyklánět se z oken a manipulovat s nimi
- Neběhat ,neskákat, neklouzat se mimo program,nesjíždět ze zábradlí, nestoupat na židle, stoly a jiný nábytek
- Používat jen bezpečné pomůcky (nůžky zaoblené)
- Udržovat pořádek v místnosti
- Během činností dodržovat kázeň
- Při pobytu v tělocvičně mít vhodnou obuv a oblečení (pozor na šperky)
- Vychovatelka před vlastní činností zkontroluje stav nářadí
- Při vycházkách dodržovat vyhlášku o silničním provozu a seznámit žáky s hlavními zásadami bezpečnosti

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školní družiny

- Práce vychovatelek ŠD má svá specifika a nelze ji paušálně hodnotit podle stejných kritérií, jako práci učitele ZŠ
- Vychovatelky musí při své práci dodržovat obecné pedagogické zásady i požadavky pedagogiky volného času
- U vych. se nejprve hodnotí jejich vztah k dětem, ochota jim naslouchat a empatie
- Dále je nutné ocenit využívání příležitostí k individuální práci s nimi
- Schopnost motivace a usměrňování spontánních aktivit
- Tvořivost, racionalizační úsilí
- Přístup k obtížně vychovatelným dětem a stupeň obtížnosti práce s nimi
- Pochvala je motivačním faktorem
-

6.1 Hodnocení dětí ve školní družině

- Hodnocení vychovatelky má být taktní,nesrážející sebevědomí dítěte
- V každé činnosti by měla nalézt prvky hodné ocenění

- Často bude v hodnocení více oceňován postup a snaha, s ohledem na možnosti dítěte, před konečným výsledkem
- V hodnocení by měla zaznít víra v další zlepšení

6.2 Autoevaluace ŠD - kritéria hodnocení

1. Jaká je prezentace ŠD na veřejnosti
  2. Jak komunikuje s rodiči
  3. Personální hodnocení – jaké mají vychovatelky možnosti sebevzdělávání
  4. Materiální podmínky
- Školní družina zlepší prezentaci na veřejnosti, nástěnka ve městě
  - Komunikace s rodiči se zdárně rozvíjí, obě strany spolupracují – individuálně při rozhovorech, při rodičovských schůzkách.
  - Vychovatelky sledují nabídky vzdělávacích programů a účastní se jich. Kromě toho studují odbornou literaturu, tisk, sebevzdělávají se.
  - Školní družina rozšíří svou činnost o pěvecký kroužek.

7. Přílohy

- 1) Projekty měsíční, týdenní
- 2) Výchovně vzdělávací strategie
- 3) Řád školní družiny
- 4) SWOT analýza

7.1 Měsíční projekty

- Voda – význam, živočichové, doprava, vodní mlýn, vodní sporty
- Naše město – historie, současnost, příroda, okolí, výtvarné vyjádření
- Les – význam funkce lesa, herbáře, živočichové a organismy v různých lesních patrech, změny v ročních obdobích
- Březen – Měsíc knihy – výstavy, četba, soutěže, představení oblíbených knížek, čtenářský deník, návštěva knihovny, ilustrace – ilustrátoři
- Josef Lada – literární a výtvarná tvorba pro děti, seznámení s dětstvím Josefa Lada, výstava jeho obrázků, fotografie/pohlednice/ ukázky z knížek, malování

Týdenní projekty

Týden -

- Slušného chování
- Dětské solidarity
- Plný dobrodružství
- Plný radosti
- Dovedných rukou
- Bystrých hlaviček

- Ochrany přírody
- S uměním
- V pohybu
- S pohádkou
- Plný rekordů
- Splněných přání
- Plný zábavy
- Olympijský týden
- Zahradnický týden
- Týden se zvířátky
- Čertovský týden
- Týden naší přírody
- Týden dobrých nápadů
- Hasičský týden
- Týden s naší policií

7.2 Výchovně vzdělávací strategie

K dosažení stanovených cílů budeme využívat těchto metod práce :

- Skupinová práce
- Individuální práce
- Výklad
- Dramatizace
- Projekty
- Práce s knihami a časopisy
- Vyprávění, rozhovor
- Pozorování
- Hra
- Práce s encyklopediemi, mapami
- Soutěže
- Výstavy
- Besedy
- Kvízy, doplňovačky, skryvačky, rébusy
- Vycházky
- Pohybové aktivity
- Odpočinek, relaxační techniky
- Praktické dovednosti
- Řešení problémových úloh
- Exkurze
- Terénní cvičení – sběr přírodnin
- Video projekce
- Mezipředmětová komunikace – pohádka x ilustrace
- Výukové programy na PC
- Poslech hudby, pohádkové písničky
- Sezónní činnosti
- Ochrana člověka za mimořádných situací
- 1. pomoc

- Stolování
- Průzkum, dotazník
- Kulturní a sportovní soutěže

7. 3 Řád školní družiny

1. Do školní družiny jsou žáci přijímáni na základě přihlášky.
2. V každém oddělení je zapsáno nejvýše 30 žáků. V případě zvýšeného zájmu rodičů o zařazení svých dětí do ŠD jsou přijímáni přednostně žáci 1. - 3. tříd a žáci s pravidelnější a delší docházkou. V době, kdy klesá počet dětí v jednotlivých odděleních, je možné oddělení spojovat a naplňovat do počtu 25 přítomných žáků.
3. Nepřítomnost předem známou rodiče omlouvají příslušné vychovatelce předem.
4. Provoz školní družiny začíná ráno v 6. 30 hod. a končí odpoledne v 16. 30 hod. Do této doby jsou rodiče povinni si dítě vyzvednout. Pokud si rodiče nevyzvednou dítě do 18:00 hodin, bude informována Policie ČR.
5. Jestliže má žák mimořádně odejít ze družiny jinak, než má uvedeno na přihlášce, musí mít od rodičů písemný doklad.
6. Žák ve školní družině dodržuje kázeň, bezpečnostní a společenská pravidla soužití v kolektivu dětí. Dodržuje pravidla chování žáka / viz Vnitřní řád školy/. V případě opakovaného hrubého porušení těchto pravidel bude žák ze školní družiny vyloučen.
7. Žák ve školní družině chrání společný majetek. Při svévolném poničení majetku bude zahájeno řízení se zákonnými zástupci.
8. Na sportovní a rekreační činnosti mají děti vhodné věci na převlečení.
9. Činnosti družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do ŠD, pokud se této činnosti nezúčastní plný počet žáků zařazených do oddělení ŠD.
10. Vychovatelky spolupracují s třídními učitelkami a navzájem se o dětech informují. Třídní učitelka nikdy nepustí družinové dítě domů, pokud nemá zprávu od rodičů. Dozor při předávání dětí provádějí vyučující, kteří odvádějí děti do šaten a dozírající učitelé.
11. Od 1. 9. 2007 je ŠD zpoplatněna podle Směrnice ředitele školy o výši příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny.

V Rychnově nad Kněžnou 1. 9. 2011

Mgr. Luděk Petr
ředitel školy

7.4 ZÁKLADNÍ ŠKOLA RYCHNOV N.KN. MASARYKOVA 563

SWOT analýza za ŠD

silné stránky

- Práteleká spolupráce vychovatelek, vedení školy a rodičů
- Spolupráce s mateřskou školou – dárky k zápisu
- Vzájemná pomoc mezi věkově rozdílnými skupinami dětí
- Vlastní prostory pro dvě oddělení
- Žáci se podílejí na tvorbě plánu
- Komunikace vychovatelek se žáky
- Tolerance vych. a jejich schopnost empatie
- Týmová spolupráce vychovatelek
- Věková různorodost sboru
- Ochota vychovatelek ke změnám
- Počítače ve 2 odděleních družiny
- Kvalitní stravování ve školní jídelně

Slabé stránky

- Nedostatečné prostory pro relaxaci dětí venku
- Narušení práce ŠD – rozvrhy mimoškolní činnost
- Nemožnost vyloučení žáků s patologickým chováním
- Nedostatečné technické vybavení
- Kulturní akce nesměřují do odpoledních hodin
- Pro 1 oddělení nedostatečné prostory
- Jídelna v jiné budově
- Neúplný úvazek

Příležitosti

- Spolupráce se spolky – hasiči, myslivci, CHKO
- Charitativní činnost ADRA
- Spolupráce s Děčkem
- Počítače přístupné všem zájemcům
- Vlastní prostory, tělocvična
- Spolupráce s městským úřadem besedy s pracovníky
- Skupinová práce s důrazem na prevenci patologických jevů

Hrozby

- Nedostatek času na tvorbu vzdělávacího programu
- Nevhodná koordinace volnočasových nabídek a aktivit
- Nezájem dětí o veřejné dění

- Úbytek dětí
- Úvazky a finanční zabezpečení ŠD
- Objevující se egoismus

V Rychnově nad Kněžnou 30. 8. 2010

ředitel školy
Mgr. Luděk Petr

8. Dodatky

Dodatek č. 1 – změna v charakteristice ŠD

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina, ve které pracují 4 oddělení, má k dispozici 2 vlastní herny, které jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou a sportovním náčiním.

Dodatek č. 2 – změna ve sboru vychovatelek

2. 1 Charakteristika sboru vychovatelek

Ve družině pracují 4 vychovatelky s potřebným vzděláním.

2 vychovatelky pracují na 100% úvazek

1 vychovatelka na 90% úvazek

1 vychovatelka na 37, 5% úvazek

Platnost od 1. 9. 2012

Mgr. Luděk Petr
ředitel školy

Dodatek č. 3 – změna v identifikačních údajích

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU
při
Základní škole Rychnov nad Kněžnou, Masarykova 563**

Předkladatel

Základní škola Rychnov nad Kněžnou Masarykova 563

Ulice, č. p.: Masarykova 563

PSČ, město: 51601 Rychnov nad Kněžnou

Jméno ředitele: **Mgr. Radka Polívková**

Kontakty: tel.: 494 539 811

Síť škol: Zařazení do sítě škol s účinností od 5. 4. 1996

IZO: Identifikátor zařízení 600 097 544

IČO: 60884835

Platnost od 1. 9. 2013

Mgr. Radka Polívková
ředitelka školy

Řád školní družiny

1. Do školní družiny jsou žáci přijímáni na základě zápisního lístku.
2. V každém oddělení je zapsáno nejvýše 30 žáků. V případě zvýšeného zájmu rodičů o zařazení svých dětí do ŠD jsou **přijímáni přednostně žáci zaměstnaných rodičů, žáci 1. - 3. tříd, žáci dojíždějící a žáci s pravidelnější a delší docházkou.** V době, kdy klesá počet dětí v jednotlivých odděleních, je možné oddělení spojovat.
3. Nepřítomnost předem známou rodiče omlouvají příslušné vychovatelce předem.
4. Provoz školní družiny začíná ráno v 6:30 hod. a končí odpoledne v 17:00 hod. Do této doby jsou rodiče povinni si dítě vyzvednout. Pokud si rodiče nevyzvednou dítě do 18:00 hod., bude informována Policie ČR.
5. Jestliže má žák mimořádně odejít z družiny jinak, než má uvedeno na přihlášce, musí mít od rodičů písemný doklad, který musí obsahovat datum, čas odchodu, formulaci o převzetí plné odpovědnosti za dítě a podpis rodičů.
6. Žák ve školní družině dodržuje kázeň, bezpečnostní a společenská pravidla soužití v kolektivu dětí. Dodržuje pravidla chování žáka /viz Vnitřní řád školy/. V případě opakovaného hrubého porušení těchto pravidel (**např. fyzické ubližování, opakované neuposlechnutí paní vychovatelky**) bude žák ze školní družiny vyloučen.
7. Žák ve školní družině chrání společný majetek. Při svévolném poničení majetku bude zahájeno řízení se zákonnými zástupci.
8. Na sportovní a rekreační činnosti mají děti vhodné věci na převlečení.
9. Činnosti družiny se mohou účastnit i žáci nezařazení do ŠD, pokud se této činnosti nezúčastní plný počet žáků zařazených do oddělení ŠD.
10. Vychovatelky spolupracují s třídními učitelkami a navzájem se o dětech informují. Třídní učitelka nikdy nepustí družinové dítě domů, pokud nemá písemnou zprávu od rodičů. Dohled při předávání dětí provádějí vyučující, kteří odvádějí děti do šaten a dohlížející učitelé.
11. Od 1. 9. 2007 je ŠD zpoplatněna podle Směrnice ředitele školy o výši příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny.